

KERESZT KÉRDÉSEK

A mű eredeti címe: Christianity Explored Study Guide
– Leader's Edition
Szerzők: Rico Tice, Barry Cooper és Sam Shammas

Originally published by The Good Book Company
Elm House, 37 Elm Road, New Malden, Surrey KT3 3HB
England

Copyright © 2003 Rico Tice

A bibliai idézeteket az 1975. évi új fordítású Biblia javított kiadásából vettük át. (Kálvin Kiadó, Budapest, 2002)

© 2007, 2008 Jogos magyar nyelvű kiadás
Minden jog fenntartva, beleértve bárminemű sokszorosítás jogát is.
Szentírás Szövetség 1091 Budapest Kálvin tér 8.
Tel./fax: 06-1-216-5115
e-mail: szszov@mail.datanet.hu
www.szentirasszovetseg.net

Fordította: Komlósi Erzsébet
Lektorálta: Borsody István
Szerkesztés: D. Józsa Renáta

ISBN 978-963-87288-1-4

TARTALOM

Előszó	9
1. Bevezetés	15
2. Jézus – Ki volt ő?	23
3. Jézus – Miért jött?	39
4. Jézus – Halála	57
5. Mit jelent a kegyelem?	79
6. Jézus – Feltámadása	105
7. Mit jelent keresztyénnek lenni?	125
8. Döntések – Heródes király	151
9. Döntések – Jakab, János és Bartimeus	161
További felfedezések	177
Köszönetnyilvánítás	197

ELŐSZÓ

Talán mi is hallottunk már olyan keresztyéneket, akik úgy beszélnek a Bibliáról, mint amelyé az utolsó szó minden témában. Tudom, hogy sok olvasóm számára problémás ez a hozzáállás. Valóban lehetséges lenne, hogy valaki ép elmével arra a következtetésre jusson, hogy a Biblia nem más, mint Isten szava egyenesen hozzánk, emberekhez? Milyen alapon?

Lehet, hogy túl egyszerűnek tűnik a következő illusztráció, de próbáljuk meg mégis végiggondolni. Honnan tudhatjuk, hogy egy zacskó cukor tényleg cukrot tartalmaz? Tegyük fel, hogy elmentünk a boltba, és kértünk egy zacskó cukrot; honnan tudjuk, hogy valóban azt kaptuk, amiért fizettünk?

Először is, megnézhetjük, hogy mi van a zacskóra írva. Ha nem azt olvassuk rajta, hogy cukor, hanem valami mást állít a felirat, akkor azonnal el is felejthetjük. Mit mond a Biblia önmagáról? Azt, hogy „Istentől ihletett”, azaz Isten szól általa. Persze önmagában egy állítás soha nem bizonyít semmit. Végül is, én is állíthatnám magamról, hogy két szelet almás pite vagyok. De minden könyv, ami olyan dolgokat állít önmagáról, mint a Biblia, megérdemli, hogy legalább megpróbál-

juk megvizsgálni közelebből. Példának okáért, hány olyan könyv van, amely azt mondja, hogy az örök élet titkát tudhatjuk meg belőle, vagy amely elképesztő pontosságú próféciákat tartalmaz (amiből legtöbb már be is következett, bár vannak olyan események is köztük, amelyek még hátravannak), és amely azt állítja, hogy meg tudja mutatni az egyetlen módját annak, hogy az ember hogyan menekülhet meg Isten ítéletétől? A Bibliáról mindez elmondható. Megdöbbenő? Meglehetősen. Provokatív? Egy csöppcskét. Igaz? Attól függ, kit kérdezünk. De ha csak egy icipici esélye is van annak, hogy ezek az állítások esetleg igazak lehetnek, akkor már megérdemli a Biblia, hogy odafigyeljünk rá. Hiszen ha mégis kiderülne, hogy a Biblia Isten szava, nem borzasztó nagy oktalanságra vallana, ha tudatosan nem törődne vele?

Azután, ki is nyithatjuk a zacskót, hogy megnézzük, mi van benne. Cukornak tűnik, ami benne van? Ha az ember kinyitja a Bibliát, és elkezd olvasni, az biztos, hogy Isten szavának tűnik. Negyven körül van a szerzőinek száma, akik három különböző nyelven írtak, ezeröttszáz év leforgása alatt. Voltak közöttük idősek és fiatalok, katonák, halászok, földművesek, állami tisztviselők és királyok. A történelem különböző időszakaiban éltek és írtak, eltérő helyszíneken, más és más embercsoportoknak. És nem úgy működött a dolog, mint egy váltóverseny,

ahol az egyik szerző átadja a stafétát a másiknak. Sokszor évszázadok választották el őket egymástól. De e döbbenetes változatosság ellenére – ami már önmagában véve is rendkívülivé teszi ezt a könyvet – a Bibliában egyetlen téma fut végig, mint az évgyűrűk a fa törzsében. Egyetlen különleges üzenet, egyetlen különleges személy áll a középpontban. Ez az a személy, akiről a *Kereszt-kérdések* szól. Ha belegondolunk a Biblia eredetének sokszínűségébe, abba, hogy milyen hosszú idő alatt íródott, és hogy még hosszabb az a történeti időszak, amelyet feldolgoz, ez a kitartó ragaszkodás egyetlen témához egészen elképesztő.

Ott vannak emellett azok a beteljesedett jóvendölések, amelyeket a Biblia tartalmaz – több száznyi is. Több mint 300 jóvendölés kizárólag Jézus Krisztusra vonatkozik, és ebből 29 olyan, amely élete utolsó 24 órájában teljesedett be. Szemben azoknak a támadásaival, akik azt állítják, hogy a Biblia nem több, mint egy közönséges könyv, ami tele van hibával és ellentmondásokkal, talán meglepődünk rajta, ha megtudjuk, hogy a Biblia tekintélyét 15 évszázadon át nem kérdőjelezték meg komolyan. Márk evangéliumát, amit részletesebben is meg fogunk nézni, Kr. u. 65 körül írták. Ez még jócskán azon az időn belül van, amikor emlékezhetek a lejegyzett eseményekre. Márk tehát tudta, hogy első olvasói könnyen igazolhatták, vagy cáfolhatták

beszámolói igazságtartalmát. De senki nem talált azokban hibát. Még azok sem tudták sikerrel vitatni Márk szavainak történeti pontosságát, akik ellenségesek voltak Jézussal és követőivel kapcsolatban. És még a legharsányabb mai kritikusok sem tudtak semmi olyat felhozni, ami valóban megállná a helyét vele szemben. Továbbá, ahogyan egy olyan könyvtől, amely ilyen mélyen a történelmi valóságra alapoz, el is várható, a régészeti feltárások újra meg újra megerősítették a bibliai történetírás megingathatatlan pontosságát. Ezért is fontos tehát észben tartanunk, hogy a Biblia nem pusztán bölcs mondások gyűjteménye, ami vagy érdekel bennünket, vagy nem. Történeti mű. Például, ahelyett, hogy egyszerűen csak annyit mondana: „Isten hatalmas”, a Biblia hiteles történeti tényeket tár elénk – mint amilyen Izrael népének a csodálatos szabadulása Egyiptomból –, hogy bemutassa aényt, Isten hatalmas. Ezért aztán ha azt szeretnénk tudni, hogy igazat mond-e a Biblia, az egyik módja annak, hogy ezt kiderítsük, az, ha utánajárunk, vajon igazak-e a történeti tények, amelyeket közöl.

Végül, az ember azt is megteheti, hogy kibontja a zacskót, az ujjával belenyúl, és megkóstolja, hogy vajon tényleg cukor van-e benne. Ez már minden kétséget eloszlató választ adhat a kérdésre. Biztosan hallottuk már azt a mondást, hogy „a puding próbája az evés”, és e szabály alól a Biblia sem kivétel. Ha a Biblia tanítását meg-

valósítjuk a gyakorlatban – és remélem, hogy mire a könyv végére érünk, ez a vágy születik meg bennünk –, meg fogjuk látni, hogy a Biblia szavai mögött egyedül Isten állhat. Kiderül róla, hogy Isten szava.

Ne hagyjuk, hogy elbátortalanítsanak azok, akik azt mondják, hogy a Bibliában nem lehet megbízni. Szó szerint emberek milliói élnek, akik ennek épp az ellenkezőjét állítják. De akár-hogy is, ez túl fontos kérdés ahhoz, hogy mások alakítsák ki a véleményünket helyettünk. Inkább azt remélem, hogy ki-ki magának akarja megtudni, hogy mit mond a Biblia, és megvizsgálni, hogy mi mindent állít, hogy aztán mindezeknek fényében eldöntse, mit is gondol.

MIT JELENT A KEGYELEM?

Egyszer egy baráti vacsorán vettem részt vidéken, s az asztalnál egy régi iskolatársam felesége mellé kerültem. „Az a legfontosabb dolog a vallással kapcsolatban, *Rico* – mondta nekem – hogy a rendelkezésedre áll, amikor szükséged van rá”. Erre megkérdeztem tőle, hogyan érezne magát, ha a férje bána így vele. Egy lélegzetvételnél szünet után jött a válasz: „Na, ő nem tenne ilyet.” „Jó, de ha mégis?” – erősködtem. „Ha így merészelne bánni velem, már nem élne.” – sziszegte összeszorított fogakkal. Erre viszont már nagyon odakíváncozott a kérdés: „És szerinted vajon Isten mit érezhet, ha csak akkor akarod használni Őt, ha bajban vagy?” Mire ő ennyit mondott (mint aki már ráunt az egész témára): „Nézd, sajnálom, de én nem így látom ezt az egész valláskérdést. A vallás nekem azt jelenti, hogy Isten az, akihez fordulhatok, ha bajban vagyok.”

Most pedig arra szeretnék kérni, hogy írd le a válaszodat egy kérdésre, ami egyenesen a lényegre vonatkozik. Úgy is mondhatnánk, hogy e kérdés segítségével szeretném kideríteni, vajon mi a *te* véleményed a keresztyénséggel kap-

csolatban. A kérdés a következő – és elnézést, ha morbidnak tűnik: ha ma éjjel meghalnál, és Isten színe előtt találnád magad, majd ő megkérdezné, hogy „Miért engedjelek be téged a Mennybe?”, akkor mit válaszolnál? Ne menj tovább a következő bekezdésre, amíg le nem írtad a válaszodat.

A Biblia szerint az erre a kérdésre adott válasz a kettő közül mindig valamelyik kategóriába esik: vagy „helyes válasz”, vagy „helytelen válasz”.

A helytelen válaszok

Nézzük meg először a helytelen válaszokat. Helytelen az a válasz, ami arra épít, aki *én vagyok*, vagy amit *én tettem*. Tehát ha azt írtuk, hogy „Istenem, azért kellene engem befogadnod a Mennybe, mert én...”, akkor attól tartok, hogy valószínűleg rossz irányba halad a válasz. Lehet, hogy sok jó dolgot tettünk. Talán valami ilyesmit írtunk: „Engedj be engem, Istenem, mert mindent összevetve azért egész rendes ember vagyok – jó ember vagyok, nem szoktam lopni, nem szoktam hazudni (kivéve, ha végképp nincs más megoldás), adakozom jó célokra. Az biztos, hogy soha senkit nem öltem meg. Egyébként pedig *rengeteg* olyan ember van, aki rosszabb nálam. Betartom a tízparancsolatot, a

hegyi beszédben megfogalmazottak szerint próbálok élni, befizetem az adóimat, és nem állok be mások elé a pénztárnál. Az emberek általában élvezik a társaságomat, és remélhetőleg ez rád is igaz, Istenem.” Azonban ez a válasz nem jó. Hasonlóan érvelve, valaki egyszer ezt mondta nekem: „Idefigyelj, *Rico*, hogy mondhatod azt, hogy nem kerülök a Mennybe? Hát én vért adok, meg minden... vért adok, nem érted?!”

Vagy talán valami olyasmit írtunk, mint a barátom felesége a vacsorán írhatott volna: „Istenem, engedj be, mert én mindig imádkoztam hozzád, amikor szükségem volt rád. Biztos vagyok benne, hogy most is számíthatok rád.” Valószínű ő is egyetértene Nagy Katalin cárnő szavaival: „Isten meg fog nekem bocsátani. Elvégre ez a dolga.”

A másik helytelen válaszcsoport a vallásos válaszoké. Talán a vallási szokásainkra építünk, és arra gondolunk, hogy majd azok bejuttatnak minket a Mennybe. Lehet, hogy valami ilyesmit írtunk: „Istenem, azért engedj be engem a Mennybe, mert templomba járok. Sőt mi több, egyháztag vagyok. Soha nem veszem hiába a neved a számra, és amikor mások ezt teszik, azal egyáltalán nem értek egyet. Jó dolgokat teszek a közösségért, ahol élek. Továbbá meg vagyok keresztelve. Konfirmáltam/Bérmálkoztam. Szoktam úrvacsorázni/áldozni. Még énekkarra is járok. Azt már nem is említve, hogy szoktam

imádkozni, és Bibliát is olvasok. Néha rendszeresen. És nem sok olyan ember van, akiről mindez elmondható lenne a mai világban.” Igazunk van, ha arra gondolunk, hogy kisebbségben vagyunk. De ettől függetlenül ezek a válaszok még mindig helytelenek. Ha tényleg valami hasonlót írtunk ezekhez, akkor hadd mondjam nagyon határozottan, hogy ezeknek a vallásos cselekedeteknek a betartása még *nem* jogosít fel arra senkit, hogy belépjen a Mennybe. Jézus újra és újra azt tanította, hogy a vallásosságnak nincs hatalma arra, hogy megmentse az embert. Ha ebben bízunk, akkor ne tegyük, mert félrevezetés áldozatai vagyunk.

De miért van az, hogy az ezekben a jó dolgokba vetett bizalom semmit sem számít, amikor az Istennel való kapcsolatunk gyógyításáról van szó? Azért, mert ahogyan azt már láttuk, Jézus azt állítja, hogy a probléma gyökere mélyen bennünk van, a „szívünkben”. A „szív” az, ami romlott.

Az ember állapotának a fő problémája a következő: Én magam vagyok a saját világom középpontja. Ösztönösen mindent azon mérek le, hogy hogyan érint engem, és nem azon, hogy hogyan érinti Istent, aki engem is alkotott. Természetes, hogy emberként így gondolkodunk és cselekszünk, de a Biblia azt mondja, hogy bár természetes, mégsem erre lettünk teremtve. Sőt, éppen ez az oka annak, hogy a világ olyan tökéletlen hely, amilyen.

A jó cselekedeteim tehát – legyen az templomba járás, adakozás jótékony célokra, vagy úgy bánni másokkal, ahogy én szeretném, hogy velem bánjanak, esetleg bármi más – mindezek olyanok, mintha egy kis sebtapaszt tennénk egy óriási tátongó sebre. Nagyon jó dolgok önmagukban véve, de teljesen haszontalanok, amikor arról van szó, hogy mi tudná meggyógyítani azt a problémát, ami távol tart Istentől.

Na álljunk csak meg egy pillanatra – én nagyon sok jó embert ismerek. Önzetlen, szeretettel teli embereket, akik rengeteg jó dolgot tesznek azokért, akik körülöttük élnek. Azt akarod mondani, hogy ezeknek az embereknek is az lesz a végük, hogy megbünteti Isten őket? Csakhogy nem az számít, hogy mennyi jót teszünk – nem annyira az a probléma, amit teszünk, hanem sokkal inkább az, ami vagyunk. A jó cselekedeteink nem juttatnak minket jobban a Mennybe, mint amennyire a rossz cselekedeteink nem juttatnak minket a pokolba. Ami vagyunk, az választ el bennünket Istentől.

Szeretném újból hangsúlyozni, hogy semmi gond nincs a jó cselekedetekkel. Csak akkor válnak veszélyessé a számunkra, ha azzal áztatjuk magunkat, mint a farizeusok és a törvénytudók, hogy Isten elfogad minket ezeknek köszönhetően. Ezek a vallási vezetők előre eldöntötték, hogy Isten milyen feltételek alapján fogadja majd el őket. Saját szabályaikat és hagyományaikat tar-

tották be. Ahhoz, hogy Isten elfogadja őket, a külső részletekre kellett odafigyelni: például bizonyos tisztálkodási szabályokra, és arra, hogy kerüljék egyes ételek fogyasztását. Az egész a külső rituálékról szólt, és semmi köze nem volt a belső problémánkhoz – az emberi szív önzéséhez. Ezért állapította meg Jézus ezt róluk: „Ez a nép csak ajkával tisztel engem, de szíve távol van tőlem. Hiába tisztelnek engem, ha olyan tanításokat tanítanak, amelyek emberek parancsolatai.”¹ Sokkal könnyebb a külső dolgokra koncentrálni, és felragasztani egy pár sebtapaszt, mint szembenézni azzal, ami odabenn van. Jézus pedig kitart amellett, hogy nincs az a vallási hagyomány, erkölcsiség, Bibliaolvasás, vagy egyéb, szebbnél szebb jótettek, ami a szívünket közelebb vinné Istenhez. Ne felejtjük el – ahogyan arra Jézus felhívja a figyelmet Márk 7. részében – hogy mindig a szívünk a gonoszság forrása, és akármit is csinálunk, az is marad:

„Ami az emberből előjön, az teszi tisztátalanná. Mert belülről, az ember szívéből jönnek elő a gonosz gondolatok, paráznaságok, lopások, gyilkosságok, házasságtörések, kapzsiságok, gonoszságok; valamint csalás, kicsapongás, irigység, istenkáromlás, gőg, esztelenség. Ezek a gonoszságok mind belülről jönnek; s ezek teszik tisztátalanná az embert.”

---

¹ Márk 7,6-7

Még Pál is, aki pedig minden idők egyik leghatékonyabb keresztyén munkása volt, a szíve állapotán siránkozott, amikor a Római levél 7. fejezetének 19. versét írta: „Hiszen nem azt teszem, amit akarok: a jót, hanem azt cselekszem, amit nem akarok: a rosszat.” Jézus szavai az emberi szív gonoszságáról éppen úgy igazak voltak Pálra, mint ahogyan ránk. Vajon reménykedhetünk a farizeusokkal együtt abban, hogy a jó cselekedeteink elfedik a szívünk gonoszságát? Nem, Jézus szerint ez nem oldja meg a kérdést. *Semmi nincs, amit tehetnék annak érdekében, hogy megmentsem magamat.*

A helyes válasz

Örömünkre azonban nem ez a történet vége. Létezik helyes válasz Istennek arra a kérdésre, hogy „Miért engedjelek be téged a Mennybe?” A Biblia szerint ez Isten *kegyelmével* függ össze. A helyes válasz valahogy így hangzik: „Istenem, azért engedj be engem a Mennybe, amit Krisztus tett. Meghalt a kereszten, hogy bocsánatot kaphassak a bűnömre. Magára maradt, hogy engem magadhoz fogadhass.” Más szavakkal, nem azokról a jó dolgokról van szó, amiket *mi* tettünk Istenért, hanem arról a jó dologról, amit *Krisztus tett értünk*. Semmit nem kell kiérdemelnünk.

A *Ryan közlegény megmentése* című film a II. világháború idején játszódik, és néhány katonáról szól, akik azt a parancsot kapták, hogy hozzanak ki egy embert az ellenséges tűzvonal mögül Normandiában. De miért olyan fontos ez az illető? Megtudjuk, hogy mindhárom fivére a harcmezőn halt meg, nem sokkal korábban, így csak ő maradt meg özvegy édesanyjának. Amikor ez tudomására jut az amerikai sereg főparancsnokának, kiadja a parancsot, hogy meg kell védeni *James Ryan* közlegényt, ezt a még életben maradt, és édesanyjának oly drága fiút, s ezért elküld egy csapat katonát azzal, hogy hozzák őt vissza.

A mentőakció rendkívül veszélyessé válik, és a katonák közül egyre többen az életüket veszítik. A csapat kapitánya egy alkalommal így szól: „Aztán remélem, hogy ez a *Ryan* megérdemli ezt az egészséget. Ajánlom neki, hogy ha hazamegy, akkor találja meg valami betegség ellenszerét, vagy találja fel a hosszú ideig működő villanykörtét!” De minden nehézség ellenére, továbbra is engedelmeskednek a *Ryan* megmentésére vonatkozó parancsnak. Az utolsó csatajelenetben, amely egy hídon játszódik, azt látjuk, hogy a kapitány, miközben haldoklik, utolsó lehetőségével ezt sutogja a gránátok kereszttüze át a döbbsen *Ryan* közlegénynek: „*James – ugye megszolgalod ezt? – ugye megszolgalod?*”

Eltelik ötven év, és a film utolsó jelenetében azt látjuk, hogy az öreg *James Ryan* visszatér Normandiába a feleségével, gyermekeivel és unokáival. Letérdel a kapitány sírja mellé, és könnyekkel a szemében így szól: „Itt van ma velem a családom... Minden nap eszembe jut, amit a hídon mondott nekem azon a napon. Egész életem során igyekeztem minden tőlem telhetőt megtenni. Remélem, elég volt. Remélem, hogy legalább az ön szemében megszolgáltam mindazt, amit értem tett.” Majd a felesége felé fordul, és némi riadalommal a tekintetében ezt mondja neki: „Mondd, hogy jó volt az életem... Mondd, hogy rendes ember vagyok...”

Egyértelmű, hogy *Ryan* közlegény úgy élte le az életét, hogy közben mindvégig megmentője utolsó szavai csengtek a fülébe: „*ugye megszolgálod?*” És bizonyos értelemben, ezek a szavak egész életére megbénították őt. Képes lesz-e valaha is kiérdemelni azt, hogy ezek a fiatal férfiak az életüket adták érte? Ahogyan az egyik katoná mondja korábban a filmben: „Vajon azok az édesanyák, akiknek a fiai az ő mentése közben haltak meg, úgy fogják-e gondolni, hogy megszolgálták a fiuk halálát?”

A kapitány utolsó szavai ezek voltak: „*Ugye megszolgálod?*” Jézus viszont a halála előtt ezt mondta, a János evangéliumában lejegyzettek szerint: „*Elvégeztetett!*” Ez is olyan szó, ami elkí-

séri az embert egy életen át. Az eredeti nyelven, görögül, Jézus szava, a „*tetelesti*” szó szerint azt jelenti: „készen van”. Ez nem egy kétségbeesett és önsajnálathoz fűződő – „*végem van!*” – felkiáltás, hanem „*Elvégeztetett!*” – *készen van*. Ez az a szó, amit például egy ház építője használ, amikor elégedetten felkiált az utolsó cserép felrakása után. Vagy amit egy házaspár mond, miután végre befejezték a lakáshitelük törlesztését huszonöt év után. *Tetelesti* – az adósság kifizetve, készen van, elvégeztetett.

Tehát szemben *James Ryan*-nel, akinek az élete arról szólt, hogy megpróbálta megszolgálni valami módon azoknak a halálát, akik megmentették őt, a keresztyén ember életét a szabadság jellemzi. Amikor Jézus meghalt, hogy megmentse az életem, nem kérte, hogy ezt érdemeljem ki. És azt sem mondta, hogy az életem értéke attól függ, hogy mennyi jót tettem. Nem. Ő ezt mondta: „*Elvégeztetett, Rico*. Minden bűnödre – a múltira, a jelenre és a jövőre vonatkozóan – bocsánatot kaptál. Kifizettem az adósságaidat.” Nem kéri, hogy érdemeljem ki, mert tudja, hogy ez sohasem fog sikerülni, és annak ellenére mondja ki: *Elvégeztetett!*”, hogy azt is tudja, a jövőben sem lesz az életem tökéletes, bármilyen elszántan is próbálkozom.

De pontosan ezt jelenti a kegyelem. Isten úgy bánik velünk, ahogy egyszerűen nem érdemeljük meg. Amikor arra tekintünk, ami a keresz-

ten történt, Istent látjuk, amint kegyelmesen kinyújtja felénk a kezét, és valami olyat kínál, amit nem fizettünk meg, nem is kell megfizetnünk, sőt nem is tudunk megfizetni. A 2. Korinthus i levél 5. részének 21. verse ezt mondja: Isten „azt, aki nem ismert bünt, bünné tette értünk, hogy mi Isten igazsága legyünk őbenne.” Csodálatosan megdöbbentő ez a csere: Jézus átveszi a mi bűneinket, és mi átvesszük az ő igazságát. Ez az egyetlen módja annak, hogy Isten el tudjon fogadni minket.